

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXVII. Ljubljana, 25. septembra 1940.

Štev. 8.—9.

Izhaja mesečno. — Leto 1940. — Naročnina: 50 Din letno.

60.

Blagoslov bolnišnic

in drugih hiš za oskrbo bolnikov.¹

Ant. Vse bolnike je Kristus ozdravil: on je prevzel naše slabosti in nosil naše bolezni (*Mt 8, 17*).

Psalm 6. Gospod, ne obsojaj me v svojem srdcu * in ne kaznuj me v svoji jezi.

Usmili se me, Gospod, zakaj obnemogel sem, * ozdravi me, Gospod, zakaj moje kosti so se pretresle.

In moja duša je silno prestrašena, * ti pa, Gospod, doklej?

Obrni se, Gospod, in reši mojo dušo, * zaradi svoje milosrčnosti mi pomagaj.

Zakaj ni ga v smrti, ki bi se tebe spominjal, * in v kraljestvu mrtvih — kdo te bo hvalil?

Utrudil sem se od zdihovalja, vse noči na postelji prejojkam, * s solzami namakam svoje ležišče.

Motno je moje oko od žalosti, * postaral sem se zaradi vseh, ki me črtijo.

Odstopite od mene vsi, kateri delate krivico, * zakaj gospod je moj glasni jok uslišal.

Uslišal je Gospod mojo prošnjo, * Gospod je sprejel moje molitev.

Zardé naj in silno naj se prestrašijo vsi moji sovražniki, * nagloma naj se umaknejo v sramoti.

Slava Očetu *itd.*

Ponovi se antifona.

V. Naša pomoč je v imenu Gospodovem.

O. Ki je ustvaril nebo in zemljo.

V. Gospod z vami.

O. In s tvojim duhom.

M o l i m o.

O Bog, ki si človeka čudovito ustvaril in še čudoviteje preobrazil, in si v raznovrstnih boleznih, ki prijemajo človeško slabotnost, hotel pomagati z raznoterimi zdravili: razlij milostno svoj sveti blažgoslov na to hišo, da boš telo in dušo bolnikov ti zdravil, z očetovsko dobrotljivostjo vároval in po tem življenju prestavil v večne radosti. Po Kristusu, Gospodu našem.

O. Amen.

¹ AAS, 1940, pag. 197.

M o l í m o.

Gospod Jezus Kristus, v bolezní tolažba in rešenje, ki si Petrovo taščo in sina kraljevega uradnika otél hude mrzlice, mrtvoudnemu dal moči, gobave očistil, stotnikovega služabnika ozdravil, ženo krvotoka rešil, pri kopeli ležečega bolnika vzdignil, mesta in vasi obhodil in vsako bolezen in slabost ozdravil: prošimo, blagošlôvi in posvétí to hišo, da bodo vsi bolniki, kateri bodo v njej prebivali, v vsaki bolezní olajšani, z dušnim in telesnim zdravjem obdarovani in bodo tvojo mogočnost mogli vedno hvalliti. Ki živiš in kraljuješ na vekov veke.

O. Amen.

Nato z blagoslovljeno vodo pokropí pomembnejša mesta in dodá:

V. Pokaži nam, Gospod, svoje usmiljenje.

O. In daj nam svoje zveličanje.

V. Gospod, usliši mojo molitev.

O. In moj klic naj pride k tebi.

V. Gospod z vami.

O. In s tvojim duhom.

M o l í m o.

Vsemogočni večni Bog, ki ozdravljaš dušne in telesne bolezni, pokaži nad bolniki delo svoje pomoči, da bodo po tvojem usmiljenju spet usposobljeni za vsa dela tvoje dobrote.

Podéli nam, svojim služabnikom, prosimo, Gospod Bog, da se bomo vedno veselili zdravja na duši in na telesu, in da bomo po častitih prošnjah blažene Marije, vedno Device, sedanje žalosti rešeni in večnega veselja deležni.

O Bog, ki nas váruješ in vodiš s čudovito angelsko službo, pošlji svojega angela tudi tej hiši za váruha, ki naj odvrne od nje vse sile, da bodo túkajšnji bolniki várovani vsega strahú in zbeganosti in spet deležni prejšnjega zdravja.

O Bog, ki si v neizrekljivi previdnosti blaženega Jožefa milostno izvolil za ženina svoje presvete Matere, daj nam, te prosimo, da bomo njega, ki ga za váruha častimo na zemlji, imeli za priprošnjika v nebesih.

O Bog, Oče usmiljenja, po zasluženju in priprošnji svetega Kamila in svetega Janeza od Boga, ki si ju z njuno srčno usmiljenostjo postavil bolnikom za pomočnika: podpiraj milostno bolnike, ki se bodo v tej hiši zdravili, da se rešijo telesnih bolezni ter olajšajo v dušnih bridkostih in bodo v prejšnjem zdravju tvojemu usmiljenju dajali dolžno zahvalo. Po Kristusu, Gospodu našem.

O. Amen.

61.

Papeški blagoslov.

Ritus Benedictionis Papalis super populum elargiendae servandus a sacerdotibus, quibus a S. Sede huiusmodi facultas indulta est.¹

1. Amoneatur populus de ecclesia, die et hora, qua dabitur pontificia Benedictio. Postquam populus ad ecclesiam convenerit, contritionis et devotionis sensus pio brevique sermone excitetur. Mox vero Sacerdos, nullis circumstan-

¹ AAS, 1940, pag. 199.

tibus ministris, superpelliceo et stola alba indutus, ante altare genuflexus, sequentibus versibus Dei opem imploret.

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit coelum et terram.

℣. Salvum fac pópulum tuum, Dómine.

℟. Et bénedic hereditáti tuae.

℣. Dóminus vobiscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Deinde stans sequentem recitet orationem:

Oratio

Omnípotens et miséricors Deus, da nobis auxílium de sancto, et vota pópuli huius, in humilitáte cordis véniam peccatórum poscéntis tuamque benedictiónem praestolántis et grátiam, cleménter exáudi: dexteram tuam super eum benígnus exténde, ac plenitúdinem divínae benedictiónis effúnde, qua, bonis ómnibus cumulátus, felicitátem et vitam consequátur aetérnam. Per Christum Dóminum Nostrum.

℟. Amen.

2. Postea ad cornu Epistolae accedat; ibique stans, una benedictione, unico videlicet signo crucis, benedicat, proferens alta voce haec verba:

Benedicat vos omnípotens Deus, Pater, et Fílius, et Spíritus Sanctus. Amen.

3. Sacerdotes qui facultate gaudent impertiendi Benedictionem Papalem formulam praescriptam servant; hac facultate non utantur nisi in designata ecclesia; non autem eodem die et loco quo Episcopus eam impertiat.

URBIS ET ORBIS

Cum ex benigna Summi Pontificis concessione Sacra Paenitentiaria Apostolica, peculiaribus in adiunctis et circumstantiis extra ordinem concurrentibus, facultatem Benedictionem Papalem una cum Indulgentia plenaria impertiendi sacerdotibus concedere soleat, Emmus et Rmmus D. Cardinalis Lauri, Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarius et Paenitentiarius Maior, Sacram hanc Rituum Congregationem rogavit ut formulam, qua praefata Papalis Benedictio fidelibus impertiri posset, statuere dignaretur.

Sacra autem Rituum Congregatio, prae oculis habens ritum, qui in ipso Rituali Romano (tit. VIII cap. 32) invenitur, Regularibus utique concessum, Benedictionis Apostolicae statis diebus super populum elargiendae, audito Specialis Commissionis Liturgicae suffragio, huius ritus formulam in posterum ab omnibus sacerdotibus, sive saecularibus sive regularibus, qui speciali Sedis Apostolicae gaudent Indulto Benedictionem Papalem cum Indulgentia plenaria elargiendi, adhibendam ac servandam esse retinuit.

Facta autem supra his omnibus, ab infrascripto Cardinali Sacrorum Rituum Congregationis Praefecto relatione Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae XII, die 6 Martii 1940, Sanctitas Sua votum Sacrae Congregationis benigne approbavit illudque publici iuris fieri mandavit. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae ex Sacra Rituum Congregatione, die 12 Martii a. 1940.

✠ C. Card. Salotti, Episc. Praenest., Praefectus.

L. ✠ S.

A. Carinci, Secretarius.

Sv. Hema.

Confirmationis cultus ab immemorabili tempore praestiti Beatae Hemmae, Comitissae et Viduae, Sanctae nuncupatae, fundatrici Ecclesiae Gurcensis.¹

Super dubio

An constet de casu ab Urbani VIII decretis excepto

Thesaurizate vobis thesauros in caelo, ubi neque aerugo neque tinea demolitur, et ubi fures non effodiunt nec furantur (Matth., 6, 20).

Hoc divinum Sancti Evangelii monitum sapientissime Sancta Hemma, Comitissa Gurcensis, est execututa. Opibus abundans superbe non sapiit, nec in incerto divitiarum speravit, sed in Deo vivo, qui nobis praestat omnia abundanter ad fruendum. Divitiis quidem temporalibus affluebat, sed magis operibus bonis; ideoque illas facile tribuit communicavitque, illis usa ut Deum in muneribus adoraret, secuta eas posuit ubi semper invenire potuisset.

Haud multa de eius vita sunt nota; quae vero ad nostra usque tempora pervenerunt, satis superque comprobant quomodo sapienti quodammodo instinctu Gurcensis plebs, finitimarumque regionum, Hemmam cultu sanctis debito sit prosequuta.

Ex nobili prosapia comitum de Friesach et Zeltsbach in Carinthia, altero saeculi decimi dimidio Hemma est orta. Gulielmo Comiti de Sanngau nupsit, quo ante a. 1016 viduata est. Viginti autem post annos cum eius filius, Gulielmus pariter nomine, in bello fuisset necatus, Hemma totius ampli principatus clavum copiosissimasque divitias hereditario iure suscepit; quas largiter in populi Ecclesiaeque bonum impendit. Porro, Salisburgensi Archiepiscopo approbante, novem parochiales extruxit dotavitque ecclesias. In oppido Gurk pro monialibus Ordinis S. Benedicti monasterium cum Ecclesia fundavit redditibusque munifice auxit. Aliud similiter pro Monachis in valle Admontensi erigi ab Archiepiscopo curavit. Die 29 Iunii a. D. 1045, ut traditur, supremum diem obiit sepultaque est in Gurcensi Ecclesia a se condita. Anno 1174 dum nova Cathedralis Ecclesia Gurcen. aedificaretur, corpus Hemmae in amplissimam ac nobilissimam cryptam iam absolutam translatum atque honorifice conditum fuit.

Saeculo decimotertio indubia cultus signa ei tribui coeperunt frequentesque ad eius sepulcrum facti sunt populorum concursus, multaque miracula ad eius invocationem Dominus traditur patrasse, quae in fere coaevo documento referuntur. Sequenti saeculo liturgicum officium in eius honorem fuit conscriptum. Eidem circiter tempore lectiones pro choralis recitatione sunt assignandae; quod certo probat liturgicum cultum Hemmae saltem a decimoquarto saeculo fuisse exhibitum. Nec Missae in eius honorem celebratio eodem tempore defuit, ac Serva Dei Sancta nuncupari coepit.

Quae omnia cultus testimonia, sequentibus saeculis magis in dies manifesta fiunt. Succrescente itaque miraculorum fama populique devotione, de Canonizationis processu conficiendo, saeculo decimoquinto ineunte, cogitari coeptum est; anno vero 1466 Summo Pontifici Paulo secundo Fridericus III, imperator, Carinthiaeque nobiles viri preces

¹ AAS, 1940, pag. 309.

exhibuerunt ut Processus apostolicus institueretur. Pontifex, his precibus acceptis, trium Cardinalium Commissionem nominavit, qui rursus quatuor ecclesiasticos viros subdelegatos ad id munus constituerunt, Episcopos nempe Seccoviensem et Laibacensem nec non abbates S. Lamberti et Victoriensem. Processus anno sequenti absolutus atque ad Urbem ad Paulum II delatus quidem fuit, sed politicae perturbationes impederunt quominus ad ulteriora procederetur. Anno 1724 Gurcensis Episcopus rem instaurare molitus est; Prosper Lambertini, Fidei Promotor, qui postea sub Benedicti XIV nomine universae Ecclesiae regimen gloriose tenuit, Sacrae Rituum Congregationis auctoritate nonnullas tradidit normas ut Causa rite resumeretur; hi tamen conatus variis de causis in cassum cesserunt.

Magis magisque interim cultus erga B. Hemmam percrebuit; sollemnissimae saeculares celebrationes, a. 1745, habitae fuere, liturgicum Festum cum officio et Missa, quod iamdiu in Gurcen. Dioecesi celebrabatur, ad alias fuit Pontificia auctoritate, non multis abhinc annis, extensum, eiusque ritus auctus. Novissimis hisce annis plurima collecta sunt documenta ut cultus, quo Beata seu Sancta Hemma ab immemorabili tempore fruebatur, rite ab Apostolica Sede formaliter confirmaretur. Sacrae huius Congregationis Sectioni historicae munus documenta ad hanc Causam spectantia et diligenter conquirendi atque ad trutinam revocandi fuit concredendum: quod, ea qua solet sedulitate ac sagacitate, ad criticae artis normam ab ipsa perfectum est.

Plures interim Summo Pontifici Postulatoriae epistolae Archiepiscoporum, Episcoporum plurimorumque aliorum insignium virorum sunt porrectae. Quapropter in Ordinariis sacrorum Rituum Congregationis Comitibus hesternae die habitis, Emmus ac Revmus D. Cardinalis Raphaël Carolus Rossi, Causae Ponens seu Relator, dubium proposuit discutendum: An constet de casu ab Urbani VIII decretis excepto.

Emmi ac Revmi Patres necnon Officiales Praelati responderunt: Affirmative; quam sententiam, referente infrascripto Cardinali Praefecto, in audientia subsignata die habita, Ssmmus D. N. Pius Papa XI ratam habuit et confirmavit.

Datum Romae, die 5 Ianuarii a. D. 1938.

C. Card. Laurenti, Praefectus.

L. † S.

A. Carinci, Secretarius.

63.

Praznik sv. Janeza Leonardi.

Festum Sancti Ioannis Leonardi, Confessoris, ad universam Ecclesiam extenditur, cum Officio et Missa sub ritu duplici minori celebrandum.²

Quum per foundationem Congregationis Clericorum Regularium a Matre Dei, quorum apostolatus proprium est christianam doctrinam populos edocere, Sanctus Ioannes Leonardi, cuius opera Missiones a Propaganda Fide institutae sunt, erga Sedem Apostolicam et sanctam Ecclesiam eximia merita sibi comparaverit, nonnulli Patres Cardinales, pluresque sacrorum Antistites Sanctissimum Dominum nostrum Pium Papam XII humiliter adprecati sunt, ut eiusdem Sancti Confessoris

² AAS, 1940, pag. 311.

festum ab universo christifidelium coetu peragi posset. Sanctitas porro Sua, referente infrascripto Sacrorum Rituum Congregationis Cardinali Praefecto, votis tot S. R. E. Cardinalium, Archiepiscoporum et Episcoporum libenter deferens, festum Sancti Ioannis Leonardi, Confessoris, ad universam Ecclesiam, sub ritu duplici minori, cum Officio et Missa huic decreto adiectis, die nona octobris celebrandum, extendere benigne dignata est, addita commemoratione festi Ss. Dionysii Ep. et Sociorum Martyrum, ad ritum simplicem redacti. Servatis de cetero Rubricis. Quibuscumque contrariis non obstantibus.

Die 3 Aprilis 1940.

✠ C. Card. Salotti, Ep. Praenestin., Praefectus.

L. ✠ S.

A. Carinci, Secretarius.

64.

Iz avtentične zbirke odpustkov.

(Preces et pia opera in favorem omnium Christifidelium indulgentiis ditata. Romae 1938.)

Obnovitev krstne obljube. Verniki, ki ob sklepu misijona ali ob koncu duhovnih vaj ali kadar koli med letom, s škofovim dovoljenjem in po formuli, potrjeni od škofa, v župnijski ali kateri drugi cerkvi slovesno ter pobožno obnové krstno obljubo: morejo dobiti popolni odpustek, če gredo k izpovedi, prejmejo sv. obhajilo ter molijo v namen sv. Očeta. (S. Paenit., 21. jun. 1927: Preces, n. 632.)

Formula za obnovitev krstne obljube: Cerkevni molitvenik za ljubljansko in lavantinsko škofijo (1930), str. 13.

Molitev za poklic v mašniški stan. a) Verniki, ki v kateri koli cerkvi ali v javnem oratoriju vsaj pol ure pred Najsvetejšim zakramentom molijo za mašniške poklice, in gredo k izpovedi ter sv. obhajilu: dobé popolni odpustek. (S. Paenit., 24. maja 1921 in 24. jun. 1936: Preces, n. 461.)

b) Kandidati za sv. mašništvo, ki pobožno molijo: »O dobri Jezus, daj, da bom mašnik po tvojem Srcu« — dobé vselej odpustek 300 dni. (Breve, 11. febr. 1924: Preces, n. 671.)

c) Tristo dni odpustka dobé vselej kleriki, ko oblačijo superpelicej, če se pokrižajo in pobožno govoré: »Indue me, Domine, novum hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia et sanctitate veritatis. Amen.« (S. C. Indulg., 1. dec. 1907: Preces, n. 672.)

č) Verniki, ki pobožno molijo: »Pošlji, o Gospod, delavcev v svojo žetev« — dobé vselej 500 dni odpustka in popolni odpustek pod navadnimi pogoji enkrat na mesec, če tako molijo ves mesec vsak dan. (S. Paenit., 22. nov. 1934: Preces, n. 560.)

Strežniki pri maši. Verniki, ki pobožno strežejo mašniku pri sv. daritvi, dobé vselej odpustek 3 let. (S. Paenit., 13. maj. 1937: Preces, n. 627.)

Prvo sv. obhajilo. Verniki, ki prejmejo prvič sv. obhajilo, ali ki se udeležé slovesnosti prvega obhajila, dobé popolni odpustek pod navadnimi pogoji. (S. Paenit., 17. maj. 1927: Preces, n. 124.)

Duhovno sv. obhajilo. Verniki, ki po kateri koli formuli obudé dejanje duhovnega obhajila, dobé vselej odpustek 3 let in popolni odpustek pod navadnimi pogoji enkrat na mesec, če ves mesec vsak dan obudé dejanje duhovnega obhajila. (S. Paenit., 25. febr. 1933: Preces, n. 135.)

Misijonski praznik.

Misijonska nedelja se bo praznovala letos dne
20. oktobra.

Po želji sv. stolice bodi misijonska nedelja predvsem posvečena propagandi za Družbo za širjenje vere, ki je vesoljna misijonska organizacija za vse vernike, za vse župnije in škofije.

Kakor povzamemo iz rimskih poročil, se praznuje misijonska nedelja skoraj po vseh škofijah sveta.

Leto 1940. bo veljalo v zgodovini Evrope kot leto brezprimernega trpljenja; a to naj nas ne plaši pri apostolskem delu za misijone. Letošnjo misijonsko nedeljo hočemo praznovati s posebno gorečnostjo in darežljivostjo: izkazati hočemo s tem Bogu svojo najglobljo hvaležnost, da je nas ohranil vojnih grozot in nadomestiti hočemo izostalo ali zmanjšano misijonsko miloščino onih dežel (Francija, Belgija, Holandija, itd.), ki zaradi vojske niso mogle tako uspešno delati za misijone.

Sijajen zgled, kako je treba delati za DŠV, nam dajo misijonske pokrajine same. Papež Pij XI. je naročil vsem misijonskim predstojnikom, da naj uvedejo DŠV tudi v misijonih med novokrščenci. V teku zadnjega desetletja (1929—39) se je res ustanovila DŠV v 286 misijonskih pokrajinah; po poročilih, ki jih je dobila Propaganda l. 1939, je DŠV v 188 misijonskih pokrajinah organizirana po desetnijah, kakor je to želela ustanoviteljica Pavlina Jaricot. V letnih poročilih Vrhovnega sveta DŠV so zdaj navedeni narodni odbori DŠV na Ekvatorju, britanski Južni Afriki, v državi Kongo, v Koreji, na Japonskem, v Indiji, Mandžukuo, itd.; te misijonske pokrajine so zbrale okrog 3 milijone din za misijone.

V dveh misijonskih pokrajinah so vsi odrasli katoliki včlanjeni v DŠV.

Če se z ljubeznijo in dobro voljo lotimo podrobnega dela po desetnikih in desetnijah, bo nastal v župniji živ misijonski organizem, ki vedno bolj raste iz desetnjskih celic.

Preteklo leto (1939) je znašala zbirka po vsem svetu kljub vojni 60,658.121 lir, tako da je mogla Propaganda vsem misijonskim pokrajinam nuditi isto pomoč kot prej.

Kako bo letos z zbirko, se s strahom vprašujejo v Rimu in v misijonih!

Vprašanje je tem bolj pereče, čim hitreje se množi število novih misijonskih postaj! V Afriki in Kini smemo pričakovati vstop večjih množic v katoliško Cerkev. Ali bo Rim mogel poslati zadosti podpor in zadostno število novih misijonarjev?

Uspeh dela za misijone in posebno uspeh misijonske nedelje je odvisen od nas duhovnikov. Pomislimo sledeče: duhovniki so deljeni v dve kategoriji: 1. maloštevilna četa neustrašenih misijonarjev pionirjev na zunanji fronti Cerkve in 2. mi, ki nas je veliko večje število, ki smo bili skrbno vzgojeni, dostikrat brez naših stroškov, ki smo sedaj preskrbljeni in delujemo v urejenih razmerah. Spomnimo se svojih tovarišev v puštinjah Sikiana, v proletarskih vlemestih Kine, v vlažnih močvirjih Bengalije, v vročih tropičnih pokrajinah Brazilije itd. Ali nas spomin na te naše brate ne bo vzpodbudil, da bi še stopnjevali svojo gorečnost od lanskega leta in storili še kaj več? Naj ima vsaka naša župnija po božji ekonomiji svojo duhovno podružnico v poganski Kini, Indiji, Afriki itd., za katero naj skrbi.

Lani (1939) je naša škofija zbrala za DŠV 232.000 din in s tem dosegla najvišjo dosedanje številko.

Svojo hvaležnost za ohranitev miru bomo najboljše s tem izkazali Bogu, da ne nazadujemo, ampak napredujemo. Saj bo miloščina, ki jo zberemo za misijone, hkrati pri Vsemogočnem najboljša nova prošnja za ohranitev miru.

Letos hočemo še na poseben način dokazati svojo ljubezen za širjenje božjega kraljestva na zemlji. Teden pred misijonsko nedeljo, to je od 13. do 20. oktobra, bodi poseben teden pokore in varčevanja. Odrecimo se ta teden enemu ali drugemu užitku, pritrhajmo si kaj pri hrani ali pijači ali kajenju in darujmo ta prihranek na misijonsko nedeljo za DŠV. Častiti gospodje duhovniki so naprošeni, da v nedeljo 13. oktobra pomen tedna varčevanja za misijone vernikom razložijo.

Kako naj se praznuje misijonska nedelja?

Predvsem je treba poudariti, da misijonska nedelja ni samo dan nabiralne akcije za misijone. Družba za širjenje vere in sploh vse delo za misijone ima nadnaravne cilje in zato moramo uporabiti nadnaravna sredstva. Misijonska nedelja naj bo dan molitve, duhovnih žrtev za misijone, naj bo dan, ko verniki spoznajo nadnaravno veličino misijonstva.

Misijonska nedelja se praznuje po čl. 457., 12 zakonika ljubljanske škofije. Priporoča se, da se 17., 18. in 19. oktobra opravi tridnevna z blagoslovom in molitvijo za misijone, kjer je to mogoče. Verniki naj se povabijo, da prejmejo na misijonsko nedeljo sv. zakramente in sv. obhajilo darujejo za misijonske namene. Običajne molitvene ure naj se opravijo za misijone.

Ob priliki misijonske nedelje naj blagovolijo gg. župniki v smislu čl. 546. zakonika ljubljanske škofije spet pregledati in urediti, oziroma na novo ustanoviti Družbo za širjenje vere. Župnik naj zbere agilne osebe v vodstvo, s katerim se večkrat posvetuje o širjenju misijonske misli, misijonskega časopisja in o misijonskih prireditvah.

Ta dan naj se vse druge prireditve umaknejo misijonski misli, po možnosti naj bo v župniji katera koli prireditev tudi izven cerkve, na primer Baragova proslava.

Vodstvo DŠV bo v začetku oktobra poslalo vsem župnijam potrebne tiskovine (plakate, statistiko, osnutke za pridige in razne misijonske brošure) ter prosi častite gospode, da blagovolijo:

1. organizirati razprodajo misijonskih publikacij;
2. nerazpečano vrniti na škofijski ordinariat v Ljubljani;
3. nakazati zbirko misijonske nedelje po položnici »Družbe za širjenje vere«, ček. račun 13.792, na škofijski ordinariat z označbo, koliko znaša zbirka za DŠV in koliko izkupiček za razpečane publikacije, kakor bo na položnici označeno.

Škofijsko vodstvo DŠV.

66.

Pojasnila

k čl. 566. Zakonika ljubljanske škofije.

1. Štolninski red določa samo zneske, ki se plačujejo pri pogrebu in poroki, ne pa tudi, kako se funkcije opravljajo.

2. Po čl. 560. izbere vernik, ki pride naročit pogreb, razred pri pogrebu. More pa tudi izbrati preprost pogreb (čl. 554., b). Umrli, za katerih pogreb nihče ne prevzame stroškov, se pokopljejo preprosto.

3. Pogreb I. ali II. razreda more biti tudi v župniji, kjer je en sam duhovnik. Če stranka naroči pogreb I. ali II. razreda v taki župniji in želi dva ali več duhovnikov, bo župnik povabil enega ali dva duhovnika iz sosednje župnije; stranka pa mora plačati povabljenemu duhovniku potnino poleg zneska za asistenco. Če pa stranka sicer naroči pogreb I. ali II. razreda, ne izrazi pa želje, da bi se povabil duhovnik iz druge župnije, potem se vrši pogreb I. ali II. razreda le z enim duhovnikom; znesek za asistenco pa se seveda ne zahteva.

4. V čem se pogreb I. ali II. razreda razlikuje od pogreba III. razreda, zavisi od krajevnih razmer, ker pač ni povsod zadosti duhovnikov in ne enaka sv. oprema. Župnik morda vzame pluvial, večjo svečo, boljše štolo in podobno, da se tako pokaže razlika. Pri pogrebu I. ali II. razreda more biti tudi več petja.

5. Pri preprostem pogrebu se začno obredi pri cerkvenih vratih, nato je sprevod v cerkev in se opravijo vsi obredi kot sicer.

6. Pod sprevedom v čl. 556., 5, je umeti sprevod od hiše ali od določenega kraja v cerkev in iz cerkve na pokopališče (če je to od cerkve bolj oddaljeno).

7. Štolninski zneski se za posamezno župnijo ali dekanijo ne morejo spreminjati, ker morajo ostati v vsej škofiji enaki. Nekaterim se sicer zde prenizki, drugim previsoki, a treba je imeti pred očmi ozir na celoto.

8. Župnije, kjer je bila štolnina urejena s posebnimi pogodbami, naj to posebej javijo škof. ordinariatu, ki bo za vsako župnijo določil, kako se je ravnati.

Tiskovne napake Zakonika ljubljanske škofije.

V čl. 248, III. 3 se mora glasiti: Uršulinke (red s preprostimi zaobljubami).

V čl. 294 se mora glasiti: c) za tihe maše na določen dan 30 din, če so oznanjene; če niso oznanjene pa 25 din.

V čl. 375 se morata vstaviti za besedo od oklicev besedi »ali od«.

V čl. 555, b) se mora glasiti: od poroke, če se ne smatra za preprosto liturgično funkcijo v smislu čl. 554, gre župniku 40 din.

67.

Na sinodi potrjeni funkcionarji.

Na škofijski sinodi od 5. do 8. avgusta 1940 so bili predlagani in potrjeni sledeči funkcionarji:

Škofijsko cerkveno sodišče: svetniki: stolni kanoniki: Alojzij Stroj, dr. Tomaž Klinar, prelat Josip Volc, dr. Gregorij Žerjav, dr. Alojzij Zupan in Anton Vovk; dalje univ. prof. dr. Josip Turk, msgr. Viktor Steska, gimn. prof. v p. dr. Gregorij Pečjak, gimn. prof. v p. dr. Alfonz Levičnik in semeniški spiritual dr. Janez Kraljič. Od teh je bil po sinodi imenovan prelat Josip Volc za oficiala in Alojzij Stroj za vice-oficiala sodišča. Nadalje je bil imenovan univ. prof. dr. Alojzij Odar za branitelja zakonske vezi in svetega reda, univ. prof. dr. Ciril Potočnik za promotorja justitiae, univ. prof. č. kan. dr. Andrej Snoj pa za namestnika promotorja justitiae.

Sinodalni eksaminatorji: prelat Ignacij Nadrah, stolni kanonik dr. Tomaž Klinar, prelat dr. Franc Ušeničnik; univerzitetni profesorji: dr. Lambert Ehrlich, dr. Janez Fabijan, prelat dr. Franc Grivec,

prelat dr. Franc Lukman, dr. Alojzij Odar, prelat dr. Matija Slavič (namestnik), č. kan. dr. Andrej Snoj, dr. Ciril Potočnik; univ. docent dr. Ignacij Lenček in prof. v pok. dr. Josip Demšar.

Župniki-svetovalci: Jakob Ramovš, župnik v Vel. Laščah; Franc Zabret, župnik na Bledu; Jožef Kres, župnik v Vavti vasi, in Jožef Klopčič, župnik na Dobrovi pri Ljubljani.

68.

Arhidiakoni.

V smislu čl. 133. zakonika ljubljanske škofije so bili imenovani za arhidiakone stolni kanoniki:

- za I. arhidiakonat: dr. Tomaž Klinar;
- za II. arhidiakonat: Alojzij Stroj;
- za III. arhidiakonat: prelat Josip Vole;
- za IV. arhidiakonat: Anton Vovk;
- za V. arhidiakonat: dr. Gregorij Žerjav;
- za VI. arhidiakonat: dr. Alojzij Zupan.

69.

Škofijski cenzorji knjig.

Za cenzorje ex offio škof. ordinariatu v tiskovno odobrenje predloženih tiskovin so bili v smislu kan. 1393 imenovani: stolni kanoniki: prelat Josip Vole, dr. Gregorij Žerjav, dr. Alojzij Zupan in Josip Šimenc; prelat dr. Aleš Ušeničnik, prelat dr. Franc Ušeničnik; univ. profesorji: dr. Lambert Ehrlich, dr. Janez Fabijan, dr. Alojzij Odar, prelat dr. Matija Slavič, č. kan. dr. Andrej Snoj, dr. Josip Turk in dr. Ciril Potočnik; univ. docent dr. Ignacij Lenček, gimn. prof. v pok. č. kan. dr. Gregorij Pečjak, semen. spiritual dr. Janez Kraljič; p. dr. Gvido Rant, O.F.M.; p. dr. Odilo Mekinda, O.M.Cap.; p. Stanislav Dostal, S.J.; Anton Logar, Soc. Sal., in dr. Jakob Kolarič, C.M.

Št. 4406.

70.

Potrdila za Vzajemno zavarovalnico.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani je ob 40 letnici svojega obstoja odločila, da iz narodnostnih, socialnih in npravstvenih razlogov dá brezplačno svojim zavarovancem oddelka Karitas sledečo ugodnost: Če sta zavarovana mož in žena pri oddelku Karitas že po najmanj eno leto, izplača zavarovalnica vsakemu novorojenemu njihovemu otroku enkratni znesek 100 din na roke staršev proti predložitvi uradnega dokazila o rojstvu otroka. Za mesec, ki sledi rojstnemu dnevu otroka, sta zavarovana oče in mati oproščena mesečnega prispevka.

Zato škof. ordinariat s tem dovoljuje vsem matičnim uradom, da izdajajo za navedeni namen potrdilo z glavnimi rojstnimi podatki novo-

rojenca, in sicer na posebni tiskovini, ki bo predložena uradu od strani krajevnega zastopnika zavarovanja. Potrdilo je kolka in takse prosto. Ostalo bo zavarovalnici in se ne bo moglo uporabljati v druge namene.

V Ljubljani, dne 23. septembra 1940.

† Gregorij,
škof.

71.

Pozakonitev otrok.

Če starši ne stanujejo v kraju, kjer je bil rojen njih nezakonski otrok in jim ni mogoče, da bi se osebno zglasili pri zadevnem matičarju, naj se za pozakonitev obrnejo na župnika svojega sedanjega bivališča.

Zglasiti se morajo osebno z dvema pričama in prinesiti s seboj kolkovan poročni list in kolkovan krstni list otroka. Sestavi se zapisnik, v katerem mož izjavi, da je oče otroku in zahteva, da se vpiše v krstno knjigo za očeta; mati vpričo moža potrdi njegovo izjavo in dovoli, da se mož vpiše za očeta; priči pa izjavita identiteto moža in žene ter potrdita s svojim podpisom, da se je mož priznal za očeta in zahteval, da se vpiše v krstno matico. V zapisniku je treba vselej tudi označiti, katero sodišče je poslovalo ali posluje kot varstvena oblast nezakonsko rojenega otroka, prav tako, če ni bil že kdo drugi sodno ali izvensodno spoznan za očeta otroku. Zapisnik podpišejo oče, mati, obe priči in župnik. Župnik pošlje zapisnik škof. ordinariatu, ki uredi vpis pozakonitve v krstno matico z bansko upravo.

Za pozakonitveni zapisnik se dobi tiskan vzorec. Zapisnik se kolkuje s cerkvenim kolkom za 25 din.

72.

Razne objave.

Dekanije. Člen 132. zakonika ljubljanske škofije se popravlja v toliko, da pripade župnija št. Gotard dekaniji Moravče in župnija Dobrnič dekaniji Žužemberk.

Prefaranje. Z odlokom škof. ordinariata z dne 18. septembra 1940, št. 4330, je bila z veljavnostjo od 1. novembra 1940 prefarana hiša Rudolfa Mileka, mlinarja in posestnika v Dolenjih, iz župnije Podzemelj v župnijo Semič.

Poročilo o gojencih Zavoda sv. Stanislava. Župniki se opozarjajo na čl. 362. zakonika ljubljanske škofije glede poročila o vedenju in življenju gojencev med počitnicami. Poročila naj se čimprej pošljejo.

Triletni izpiti. Za tvarino izpitov velja za letos objava v Škofijskem listu 1940, str. 21. V ostalem pa veljajo že tudi za letos določila zakonika ljubljanske škofije čl. 15—26. Izpit je preložen na četrtek, 17. oktobra 1940.

Kupne in menjalne pogodbe. Župni uradi se opozarjajo, da se mora za kupne in menjalne pogodbe dobiti po kan. 1527. predhodno dovoljenje, sicer so pogodbe neveljavne. Glej Škofijski list 1937, 102.

Pobotnice cerkvenih računov. Pobotnice, ki jih polagajo obrtniki in trgovci, se kolkujejo samo z državnimi kolki.

Relief sv. Cirila in Metoda. Župnija sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dala napraviti po umetniku Kalinu doprsni relief sv. Cirila in Metoda. Kip bi bil v lep okras našim šolam, društvenim dvoranam, župnijskim pisarnam itd. Cena mu je 100 din in se nabava toplo priporoča. Naroča se v župnišču te župnije.

Raziskovanja. Iščejo se rojstni podatki Tomaža Škof, roj. 1810 do 1840, ter poročni podatki Jerneja Škof in Mine Zvornik, por. 1810—1840.

73.

Slovstvo.

»Slava Baragu!« Izdalo uredništvo »Katoliških misijonov«, Groblje. Knjiga vsebuje najraznovrstnejše gradivo za predavanja in govore o Baragu in za proslave njemu v čast. Knjiga bo dušnim pastirjem dobrodošel pripomoček pri širjenju poznanja in zasebnega čiščenja velikega škofa. Nabavo toplo priporočamo. Župni uradi smejo nabaviti knjigo na račun cerkvenih stroškov.

Janez Pivek: Verskovzgojni nagovori za mladino. 1940. Založila Mladinska založba v Ljubljani. — Zbirka vsebuje 40 nagovorov na mladino. Kakor prvi zvezek imenovanega pisatelja, se bo priljubil tudi drugi in ga toplo priporočamo.

Janez Veider: Skaručna. 1940. Založil Fantovski odsek Vodice. Misijska tiskarna Groblje-Domžale. Str. 109. Cena 10 din. — Na Skaručni so imeli kapelico sv. Lucije, kamor so se ljudje pogostoma zatekali s svojimi prošnjami ob očesnih boleznih. Zato so sklenili podružničani postaviti cerkev. Ko so dobili od cerkvene in svetne oblasti dovoljenje, so l. 1662. z delom pričeli. L. 1744. pa se jim je zdela cerkev presiromašna, zato so jo povišali in okrasili l. 1748. s freskami. To slikarsko delo je dovršil ljubljanski slikar Franc Illovšek. Zaradi teh fresk spada skaruška cerkev med najlepše cerkve ljubljanske škofije. Pisec nam te lepe freske obširno popisuje, obenem nam pa kaže podobe, ki so tako jasno odtisnjene, kakor jih je le malokje videti. Med besedilo je vstavljenih še mnogo drugih slik, ki nam predložujejo: pogled na Skaručno, dva stara bakroreza sv. Lucije, pogled na skaruško cerkev, njen floris, notranjščino cerkve, veliki oltar in kužno znamenje; spredaj pa gledamo še celoten pregled vseh stropnih fresk. Poleg fresk je natančno popisani tudi veliki oltar z izredno lepimi kipi iz l. 1776. — Isti pisatelj, ki nam je že prej temeljito popisal cerkev v Crngrobu in v Grobljah, si je s Skaručno pridobil nove zasluge za spoznavanje domače umetnosti.

Knjižice salezijanske družbe: št. 160: Posvečuj Gospodov dan!; št. 161: List o ljubezni; št. 162: Leta človeštva; št. 163: Nadangel Mihael; št. 164: Moli! — Priporočamo.

74.

Konkurzni razpis.

Z odlokom z dne 9. septembra 1940, št. 4182, je bila z rokom do 15. oktobra 1940 razpisana župnija Sv. Trojica v Tržišču, stoječa pod patronstvom kolegiatnega kapitlja v Novem mestu.

Škofijska kronika.

Desetletnica škofovanja prevzv. gospoda ordinarija se je obhajala dne 4. avgusta 1940 v smislu navodila g. generalnega vikarja po vsej škofiji. V ljubljanski stolnici je daroval slovesno pontifikalno mašo jubilar, pridigal pa je prevzv. gospod dr. Josip Ujčič, nadškof belgrajski. Udeležbo društev je organizirala Prosvetna zveza z ZFO in ZDK. Ordinarij je bil za to priliko odlikovan z redom sv. Save I. razreda.

Stolni kapitelj. Na podeljeni mu kanonikat ad baculum je bil dne 2. septembra 1940 umeščen Anton Vovk, župnik v Trziču.

Škofijski ordinariat. Za tajnika škof. ordinariata in škof. kaplana je bil imenovan duhovnik Stanislav Lenič.

Zavod sv. Stanislava. Za stalnega učitelja glasbe z naslovom profesor na škof. klasični gimnaziji je bil imenovan Venceslav Snoj, dosedanji suplent te stroke, upokojen pa je bil profesor Franc Omerza. Za spiritala zavoda je bil imenovan duhovnik Karel Truhlar, za prefekte pa: Ivan Janež, kaplan v Vel. Laščah, ter duhovnika Franc Dolinar in Jožef Žabkar.

Imenovan je bil za dekana novoustanovljene dekanije Zagorje ob Savi in hkrati za škof. duhovnega svetnika Franc Markež, župnik v Zagorju ob Savi.

Cerkveno odlikovanje. Za škof. duhovnega svetnika je bil imenovan Ivan Opeka, župnik v Šmartinu v Tuhinju.

Umeščen je bil Franc Kokel, ekspozit pri Sv. Joštu nad Kranjem, dne 14. avgusta 1940 na podeljeno mu župnijo Dobrava pri Kropi.

Prezentirana sta bila: Anton Petrič, kaplan v Mengšu, na župnijo Mirna peč (umeščen dne 26. avgusta 1940) in Alojzij Žitko, kaplan v Senčurju pri Kranju, na župnijo Trzič (umeščen dne 2. septembra 1940).

Podeljena je bila župnija Št. Jakob ob Savi Karlu Supinu, župniku pri Sv. Trojici v Trzišču.

Imenovani so bili veroučitelji: dr. Franc Ambrožič, žup. upravitelj na Turjaku, za profesorja na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani (dodeljen IV. drž. realni gimnaziji v Ljubljani); dr. Janez Jenko, prefekt zavoda sv. Stanislava, za profesorja na II. drž. moški gimnaziji v Beogradu; Anton Orehar, stolni vikar v Ljubljani, in Martin Starec, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani, pa za honorarna veroučitelja na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani.

V kler ljubljanske škofije so bili sprejeti: Janez Kljun, duhovnik zagrebške nadškofije, Franc Sartori, član kapucinskega reda, in Ignacij Berglez.

Imenovani so bili: Janez Kljun za upravitelja župnije Hotič, Ignacij Berglez za upravitelja župnije Nova Oselica, Ludovik Čepon, prefekt zavoda sv. Stanislava, za rektorja uršulinske cerkve v Škofji Loki in Ivan Zupančič, župnik v Škocjanu pri Turjaku, za soupravitelja župnije Turjak.

Premeščeni so bili: Jožef Rott, žup. upravitelj v Hotiču, za ekspozita k Sv. Joštu nad Kranjem; Ivan Kopač, prefekt zavoda sv. Stanislava, za kaplana v Poljane nad Škofjo Loko; dalje kot kaplani: Franc Čampa iz Šmartna pri Litiji v Mengeš, Ivan Dolšina iz Vodice v Senčur pri Kranju, Ivan Javornik iz Cerkljan ob Krki v Vodice, Ivan Knafelj iz Črnomlja v Kočevje, Metod Mikuž iz Kočevja v Šmartno pri Litiji, Jožef Pirc iz Šmihela pri Novem mestu v Vel. Lašče, Viktor Schwei-

z er iz Poljan nad Škofjo Loko v Križe, Alojzij Sterle iz Sodražice v Smihel pri Nov. mestu in Jožef Šolar iz Križev v Sodražico.

Namešteni so bili kot kaplani: Franc Sartori pri Sv. Jakobu v Ljubljani; p. Engelhard Štucin, O. F. M., pri župniji Mar. Oznanj. v Ljubljani; p. Metod Kranjc, O. Teut., v Črnomlju, in Alojzij Nemeč, Soc. Sal., v Boštanju.

Stalno upokožen je bil Ignacij Žust, župnik v Špitaliču.

Ordinacije: Višje redove so prejeli: Subdiakonat dne 17. februarja, diakonat dne 9. marca in prezbiterat dne 7. julija 1940: bogoslovci V. letnika: Franc Brulc, Jožef Cukale, Vinko Kastelic, Mihael Trdin, Viktor Vitigoj in Venceslav Vrtačnik; fr. Otokar Dernovšek in fr. Beno Korbič, oba O. F. M.; fr. Vigilijs Alt, fr. Hadrijan Borak, fr. Ignacij Cafuk, fr. Ambrozij Habek, fr. Daniel Koren, fr. Angelik Kos in fr. Kerubin Salaj, vsi O. M. Cap.; fr. Ivan Salmič, O. Teut.; Avguštin Jakob, Evstahij Kristanc, Štefan Pintarič in Jožef Vandik, vsi Soc. Sal. — Subdiakonat dne 17. februarja, diakonat dne 18. maja in prezbiterat dne 7. julija 1940: Jožef Klenovšek, Soc. Sal. — Subdiakonat dne 17. februarja in diakonat dne 9. marca 1940: Daniel Gatič iz dubrovniške škofije. — Subdiakonat dne 9. marca in diakonat dne 7. julija: bogoslovci V. letnika: Viktor Bratulič, Boris Feme, Anton Grčman, Stanislav Kapš, Janez Križaj, Franc Pezdir, Anton Pogorelec, Jernej Svete, Anton Šinkar, Ludovik Tomazin in Janez Urbanč. — Subdiakonat dne 18. maja in diakonat dne 7. julija 1940: bogoslovci V. letnika: Franc Malovrh in Bogumil Škerlavaj. — Samo prezbiterat dne 7. julija 1940: Karel Geld, Vinko Sraka, Franc Štuhec in Vojteh Tomaš, vsi Soc. Sal. — Samo subdiakonat dne 14. julija 1940: fr. Bernard Czogala in fr. Lavrin Fischer, oba O. Cart.

V I. letnik škof. duh. semenišča v Ljubljani so bili sprejeti naslednji abiturienti: Alojzij Breznik, Jožef Čopar, Stanislav Dolšina, Sergij Gaspri, Alojzij Groznik, Janez Homan, Ivan Jenko, Anton Jevnikar, Jakob Jerman, Ludovik Jerman, Janez Klarič, Jožef Mehle, Stanislav Mehle, Rafael Oražem, Anton Smerkolj, Vincencij Štirn, Lavrencij Štrukelj, Alojzij Suštar, Ivan Tavčar, Franc Vidic in Stanislav Zorko (21).

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 25. septembra 1940.

† **Gregorij,**

škof.

Jože Jagodic,

škof. kancler

Vsebina: 60. Blagoslov bolnišnic. — 61. Papeški blagoslov. — 62. Sv. Hema. — 63. Praznik sv. Janeza Leonardi. — 64. Iz avtentične zbirke odpustkov. — 65. Misijski praznik. — 66. Pojasnila k Zakoniku ljubljanske škofije. — 67. Na sinodi potrjeni funkcionarji. — 68. Arhidiaconi. — 69. Škofijski cenzorji knjig. — 70. Potrdila za Vzajemno zavarovalnico. — 71. Pozakonitev otrok. — 72. Razne objave. — 73. Slostvo. — 74. Konkurzni razpis. — 75. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).